

(א) לעיל ד. ג. לקמן יט.
(ב) כ"ח: של מני האומות,
(ד) כ"ח: סוכה, (ה) כ"ח:
טקס: סכך.

מוסף רש"י

בית שנפחת. גגו. וגין
שלהם חלקים הן וטוין
ולא משפטים. ונפתח הגג
באמנו, וסיכך בסכך
כשר על פי הפתח ונמלא
הסכך הכשר מופלג מן
הדפנות לכל ד' (לש"י)
(ד). אם יש מן הכותל
לסיכוך ארבע אמות
המפקת ביניהם רואין
כשרה. שדופי הבית נעשין
לה דפנות והמקרה פסולה
המפקת ביניהם רואין
אחה כאלו היא מן הדופן
ויעקס הדופן עד כאן ואין
מחזיר לנכר סכך כשר (שם).
וכן חצר שהיא מוקפת
אכסדרה. ונג' אכסדרה
מפסיק בין מחילות הבתים
לאיר שסיכך עליו, אם
יש צינור הגג ד' אמות
פסולה, דמו לא מהני לה
מחילות הבתים (שם).

סוכה פרק ראשון סוכה

יז.

עין משפט
גר מצוה

קד א מ"י פ"ה מהל'
סוכה הלכה כ'
טו"ש"ע א"ח סימן תרלג
טע"ב:
קב ב מ"י שם הלכה יד
סג עשין מג טו"ש"ע
א"ח שם טע"ב א:
קו ג מ"י שם הלכה כ'
טו"ש"ע שם טע"ב ב:
קז ד מ"י שם טו"ש"ע שם
טע"ב ג:

לעזי רש"י

קלושטור"א. מנור.

רבינו חננאל

והא דר' אמי, אסיקא
שיעור משך סוכה קטנה
ד' טפחים. הא דאמר רבנן
דבי רב האור בסוכה פוסל
(בג' טפחים), וסכך פסול
פוסל בד' טפחים, ואקשי
רבה עליה ומה אילו איכא
סכך פסול פחות מד'
טפחים ואיר משלימו לר'
כשרה, ולא יהא האור
החמור דפוסל בג' טפחים
כסכך פסול הקל ממנו
(דאינן) פוסל עד שיהיה
בו ד' טפחים. (ואמרי'
להו) ונאמר ליה לדידך
נמי דאמרת איר פוסל בג'
טפחים, כדתנן הרחיק את
הסיכוך ג' טפחים פסול,
סכך פסול בד' אמות,
כדתנן בית שנפחת וסיכך
על גביו אם יש בין סיכוך
לכותל ד' אמות פסול,
ואילו איכא סכך פסול
פחות מד' אמות, ואיר
פחות משלשה משלימו
לר' אמות כשרה, ולא יהא
האור (ה)חמור דפוסל
כסכך פסול דפוסל בד'
אמות. ומשני רבה לדידי

ללא גבוצה קאמר אלא
במשכה: פסולה. לאור פוסל בשלשה אפילו מן הצד. ומכאן אני
אומר ומפרש הא דאמרין שבסכך פסול מן הצד אמרינן דופן עקומה
להכשיר עד ארבע אמות היינו דחשבינן לסכך כאלו מן הדופן ונעקס
ונכפף למעלה ובאורח ליכא למימר
הכי ואינו מפרש רואין את הדופן
כאלו הוא עקום והולך תחת הסכך
פסול ומגיע לסכך כשר ומוליך את
הפסול מן הסוכה דלס כן גס גבי
אור רמזי נמי נמלא הכי: **בית שנפחת**
וסיכך בו. גגו נפתח באמצעו רחוק
מן הדפנות לכל ד' וסיכך על הפתח
באמצעו ונמלא מקרת הבית שהיא
פסולה משום תעשה ולא מן העשוי
מפסקת בין דפנות לסכך כשר:
אם יש מן הסיכוך. הכשר ולכותל ד'
אמות פסול דבארבע אמות לא נאמר
למשה מסיני דופן עקומה אצל דפנות
כשרה הלכה למשה מסיני רואין מקרת
הבית כאלו היא הדופן שנעקס
למעלה ואין כאן סכך פסול לפסול
הסוכה ולא יישן תחת זה: **והוא**
המוקפת אכסדרה. כל חצר שבהש"ס
לפני הבתים והבתים פתוחין לו. חצר
זו מוקפת בתים ממוכה ופתוחין לה
סביב מג' רוחותיה ולפני הבתים עשו
אכסדראות סביב לשלשה רוחותיה
והאכסדרה פתוחה היא ואין לה דופן
לצד החצר ויש עליה מקרה וזה סיכך
על גבי כל אורה של כל חצר
שבאמצע היקף אכסדראות ואין דופן
לסוכה זו אלא מחילות הבתים
המפסיקות בין בתים לאכסדרה
ונמלאת מקרת האכסדרה מפסקת
סביב בין סכך לדפנות אם יש צינור
האכסדרה ד' אמות פסולה פחות
מארבע אמות כשרה דאמרין דופן
עקומה. דוגמא לדבר קלושטור"א
בלשון אשכנז של אמה אומות"ה הם
הגלחים שיש לה אור שיש בה עשבים
והיקף אכסדרה סביב לו: **שהסיכוף**.
סביבו"ה סביב לה סמוך לדפנות צדדי
המקבל טומאה ובאמצעה נתן הסכך
כשר: **אם יש**. תחת הסכך פסול ד'
אמות פסולה אף הסכך כשר לפי שאין
לה מחילות פחות מאלו כשרה דאמרין

ומשהו דכותיה פריך פ"ק דעירובין (דף י'): דלמר רב יהודה מצוי
שהוא רחב ע"י אמה מרחיק שמי אמות ועושה פס ג' אמות ופריך
ואמאי יעשה פס אמה ומחלה ורחיק שמי אמות ויעשה פס אמה
ומחלה וליכא לשנויי הכא כדמשני התם דלתי אורח דהאי גיסא ודהאי
גיסא ומצטל ליה דהכא כל הפחות
מג' כלבוד דמי והוא ליה כסתום
דאפילו עשה כל דפנות הסוכה קנה
קנה דפנות מג' כשרה כדתניא לעיל
(דף י'). דופן סוכה דופן שבת וצלצד
שלא יהא בין קנה לחצירו ג' טפחים
ואין שייך לחלק כלל בין סוכה של
ג' דפנות לסוכה של ארבעה ועוד
קשיא טפי דשני פסין שיש בכל אחד
חצי טפה ומשהו סגי דמוקי חד
דפנות מג' סמוך לדופן ואידך מוקי
דפנות מג' סמוך לראשון וי"ל משום
דאמרין בסוף פ"ק דעירובין (דף טו):
דכל מחילה שאינה של שמי וערב
אינה מחילה ואם היו שני פסין שאין
בכל אחד ארבעה הויה לה כמחילה
של שמי: **ואיך פוסל**. כל הסוכה
בשלשה בין באמצע בין מן הצד סכך
פסול פוסל כל הסוכה בארבעה
באמצע כגון שהוא רחוק מן הכותל
ארבע אמות דאין יכול לצטלו משום
עקימת דופן ונמלא חוץ בין כשר
לכשר ודוקא כשמתחיל מדופן האמצעי
ומהלך על פני כל הסוכה עד הפתח
דהשתא חוץ האור או הפסול בין
כשר לכשר וליכא ג' דפנות לא ליה
ולא ליה אצל אם מתחיל מן הדופן
שצדד ומהלך עד הדופן שנגדו אם
נשאר מן הכשר לצד הדופן האמצעי
כשיעור הכשר סוכה כשרה דהא אית
לה ג' דפנות ושל ד' הפתח פסולה
והיכא דהאור או הפסול אין מהלכין
על פני כל הסוכה כגון דליכא באמצע
סוכה ג' על ג' אור או ארבעה
על ארבעה סכך פסול אם ממנו ועד
הדופן האמצעי כדי הכשר סוכה הכל
כשר בין מה שצדדין בין מה שלצד
הפתח ואפילו מה שיוצא לחוץ לגמרי
דהואיל והכל מחובר לשיעור הכשר
סוכה הרי זה כפסל היוצא מן הסוכה
דייתר בלא דפנות כדאמרין [לקמן]
(דף יט). דנידוין כסוכה ואפשר אפי'

אין כדי הכשר סוכה ממנו עד דופן האמצעי מנטרפין זה עם זה
לכדי הכשר סוכה ואין האור והפסול חוץ בין מאחר שהכשר מתחבר
יחד דרך הגדלים: **א"ל"ו איכא סכך פסול פחות מארבע ואור**
פחות מג' מאי בשרה. ואין באור שיעור לפסול ואין בסכך פסול
שיעור לפסול אין מנטרפין זה עם זה לפסול כיון דלא שוו
שיעוריהו להדדי כדאמרין ומיהו היכא דליכא שני טפחים סכך
פסול ושנים של סכך פסול ואור מפסיק ביניהם פחות מג' איכא
לספוקי אם שני הפסולין מנטרפין לארבעה לפסול את הסוכה
דשנא כיון דאור מפסיק ביניהם לא מנטרפי או שנתא כיון דאין
באור ג' מנטרפין ומיהו היכא דליכא בפסולין ד' ואור פחות
מג' מפסיק ביניהם אין האור משלימו לארבעה בלא שחשבו
כסתום מחמת לצד דלא אמרינן לצד להחמיר:

דופן עקומה: **ג' כל הני למה לי**. לאשמעינן דופן עקומה בתלת
צדי במתניתין יתיני חדא ולשמעינן לכולהו: **משום דהני מחילות לבית**
עדין. להיות דופן לבית זה והרי הבית נעשה סוכה הלכך שדין
מחילות בתר סוכה ע"י עיקוס: **אצל חצר המוקפת אכסדרה**
דמחילות לאו לאכסדרה נעשו. אלא לבית הלכך ליכא למימר מקרת
אכסדרה עקימת דפנות הללו היא ולא שדיניהו לדפנות הכא לצד
סוכה: **סכך כשר הוא**. כלומר ממין סכך כשר הוא ופסולו משום
תעשה ולא מן העשוי אצל דבר שאין מסככין בו שהוא מין פסול
אימא לא ליכשריה על ידי עיקוס: **דיסבי וקאמרי**. משמיה דרב:
אור פוסל. כל הסוכה בשלשה: **וסכך פסול פוסל**. את כל הסוכה
צד: **צר מינה דהיה**. כלומר הראיה אינה עיקר: **דרב ושמואל**
אמרי תרוייבו משום דופן עקומה נגעו בה. להכשיר דאמרין דופן
הוא ולא סכך ואין כאן פסול וכי אמרינן בארבעה כגון באמצע
רחוק מן הכותל ד' אמות דאין יכול לצטלן על ידי עקימת דופן
חליטה: **ואמינא ליה אגא**. תשובה לדבריהם: **ומה אילו איכא סכך**
פסול פחות מארבעה. ואור צדדי פחות משלשה מאי אמרינן ביה:
כשרה. דליכא שיעור סכך פסול: **מלייה**. להיחא שיעורא דאקור
לסכך כהן משום מקצלי טומאה והוא צה ארבעה
טפחים מסכך פסול: **מאי אמרינן ביה**: **פסולה**. דאיכא חליטה
ארבעה ומתחילה כשהיה אור שהוא חמור היתה כשרה ועכשו
שנהפך להיות קל נפסלה: **לא יהא אור**. חמור שפוסל בג' פוסלה
לסוכה זו כסכך פסול שהוא קל שאינו נפסל אלא בארבעה: **אמרו**
לי או הכי לדידך נמי. דאמרת שיעור סכך פסול ד' אמות דלית
לך דעממא דמתניתין משום דופן עקומה אלא זהו שיעורא
לפסול אפילו באמצע אף זו ושביתך ומה אילו כו' ואור פחות מג'
צדדו: **בשלמא לדידי דאמרי ארבע אמות**. דקמני ממיתין פסולה
הא פחות כשרה: משום